

ការវិនិច្ឆ័យ

របស់ព្រះតេជព្រះគុណបណ្ឌិត ហុក-សាវណ្ណ
ក្រោមប្រធានបទ គួរធ្វើបុណ្យរំលឹករាល់ឆ្នាំនៅថ្ងៃ២៣តុលា
ព្រោះជាថ្ងៃដែលគ្រប់ភាគីខ្មែររួបរួមគ្នាធ្វើសន្តិសញ្ញា
សន្តិភាពនៅទីក្រុងប៉ារីស ។

website ៖ www.hoksavann.org

ថ្ងៃទី៣ កញ្ញា ២០០៧

ពេលនេះយើងនិយាយអំពីព្រឹត្តិការណ៍ខ្មែរក្នុងសត-
វត្សរ៍ទី២០ ជាពិសេសចាប់ពីឆ្នាំ១៩៧០ រហូតមកដល់
បច្ចុប្បន្ននេះ ។ ព្រឹត្តិការណ៍ថ្ងៃ១៨ មីនា ១៩៧០ រហូត
មកដល់បច្ចុប្បន្នមានរយៈពេលជាង៣១សតវត្សរ៍ ។ ស-
ង្គ្រាម៥ឆ្នាំ របបវាលពិឃាត ការឈ្លានពានពីបរទេស
ព្រឹត្តិការណ៍ទាំងនេះបញ្ជាក់ថា ខ្មែរនិងខ្មែរបានបែកបា-
ក់សាមគ្គី ហើយព្រឹត្តិការណ៍ទាំងនេះពុំមែនបង្កើតឡើ

ងដោយខ្មែរនិងខ្មែរខ្លួនឯងប៉ុណ្ណោះទេ តែមានការជម្រុញនិងការជួយឧបត្ថម្ភ
ពីបរទេស ជាពិសេសពីមហាអំណាច ដែលពេលនោះមានការប្រណាំងប្រជែង
គ្នារវាងមនោគមវិជ្ជាពីរ គឺមនោគមវិជ្ជាសេរី និងមនោគមវិជ្ជាកុម្មុយនិស្ត ។
បន្ថែមពីលើនេះទៀត គឺមហិច្ឆិតារបស់ប្រទេសជិតខាង ដែលចង់បានទឹកដី
ខ្មែរ និងផែនការសហព័ន្ធកុម្មុយនិស្តឥណ្ឌូចិន ។

ប៉ុន្តែបរទេសចង់បានអ្វីពីខ្មែរវាជារឿងមួយ រឿងសំខាន់នៅលើខ្មែរខ្លួនឯង
ហេតុអ្វីបានជាមិនរកបម្រុងកុំឱ្យខ្មែរនិងខ្មែរបែកបាក់សាមគ្គីគ្នា ឬមានឯក-
ភាពជាតិ កុំឱ្យបរទេសលួកដៃចូលមកបាន ? ។

ត្រង់នេះកុំបន្លោសខ្មែរជំនាន់ដើម ស្តេចនិងស្តេចទាស់គ្នា មួយទៅពីង

សៀម មួយទៅពីងយួនឡើយ នៅសតវត្សរ៍ទី២០នេះ ជាពិសេសចាប់ពីឆ្នាំ ១៩៧០មក ក៏មិនខុសគ្នាពីសតវត្សរ៍មុនៗដែរ គឺស្តេចក្តីរាស្ត្រក្តី មួយក្រុមទៅ ពីងសៀម មួយក្រុមទៅពីងយួនដូចតែគ្នា ។

ការពីងបរទេសមកកំទេចខ្មែរគ្នាឯងនេះ ជាគ្រោះថ្នាក់ធ្ងន់ធ្ងរណាស់ដល់ ប្រទេសខ្លួន ។ ជំទាស់គ្នាតាមផ្លូវនយោបាយនេះ បានធ្វើឲ្យប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ រងទុក្ខវេទនាយ៉ាងក្រៃលែងគួរឲ្យរន្ធត់ រចនាសម្ព័ន្ធរបស់ប្រទេសក៏ត្រូវវិនាស ខ្ទេចខ្ទី ។ ព្រះរាជាណាចក្រខ្មែរកាលពីសតវត្សរ៍មុន ជាពិសេសសម័យមហា នគរ ជាមហានិរណាច មានទឹកដីធំទូលំទូលាយ មានអរិយធម៌ខ្ពង់ខ្ពស់ ។ ឥ- ឡូវទឹកដីនៅសល់តែ៣០% ត្រូវបាត់បង់៧០% ហើយទឹកដីដែលនៅសេស សល់នេះ នឹងត្រូវបាត់បង់ជាបន្តទៅទៀត បើខ្មែរមិនរួបរួមគ្នាទេ ។

ដោយឃើញព្រឹត្តិការណ៍គួរឲ្យអាណោចអាធម្មនៃប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ ទើបអ ន្តរជាតិខំជួយខ្លះខ្លះធ្វើយ៉ាងណា ដើម្បីឲ្យខ្មែរបានសុខសន្តិភាព និងការប- ង្រួបបង្រួមជាតិឡើងវិញ ព្រោះមហានិរណាចទាំងនោះមិនអាចទាញយកប្រ- យោជន៍អ្វីពីខ្មែរទៀតឡើយ ។ ដោយការជំរុញពីអន្តរជាតិផង ទើបខ្មែរនិង ខ្មែរចតុភាគីព្រមព្រៀងឈប់ច្បាំងគ្នា ។ កិច្ចព្រមព្រៀងធ្វើសន្តិសញ្ញាសន្តិភាព នៅទីក្រុងប៉ារីសប្រទេសបារាំង នៅថ្ងៃ២៣ តុលា ១៩៩១ ភាគីខ្មែរទាំងបួនគឺ រដ្ឋាភិបាលរដ្ឋកម្ពុជា, ហ៊្វុនស៊ិនប៉ិច, រណសិរ្សជាតិរដោះស្រាយប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ និង កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ (ខ្មែរក្រហម) ។ ក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងនោះ មានចុះហត្ថ- លេខ១១៤ប្រទេស ហើយខ្លឹមសារនៃកិច្ចព្រមព្រៀង ដែលមានអង្គការសហ ប្រជាជាតិជាអ្នកចាត់ចែង គឺត្រូវដកកងទ័ពបរទេសទាំងអស់ចេញពីប្រទេស កម្ពុជា, ត្រូវដកអាវុធចេញពីគ្រប់ភាគីខ្មែរ, ត្រូវរៀបចំបោះឆ្នោតដោយសេរីនិង យុត្តិធម៌, ត្រូវកសាងប្រទេសកម្ពុជាឡើងវិញ ។

នៅឆ្នាំ១៩៩៣ កិច្ចព្រមព្រៀងនេះបានចេញជាលទ្ធផល គឺបង្កើតបានរដ្ឋ ធម្មនុញ្ញនៃរាជាណាចក្រកម្ពុជា អនុវត្តនយោបាយប្រជាធិបតេយ្យសេរីពហុ- បក្ស មានព្រះមហាក្សត្រសោយរាជ្យតែមិនកាន់អំណាច ។ លទ្ធផលមួយទៀត គឺការបោះឆ្នោតក្រោមកិច្ចចាត់ចែងរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ដែលហៅថា អ៊ុនតាក់ ។ លទ្ធផលនៃការបោះឆ្នោតនោះ គណបក្សហ៊្វុនស៊ិនប៉ិចរបស់សម្តេ

ចនរោគ្គម-សីហនុ មានប្រៀបជាងគណបក្សពីរទៀត គឺគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា និងគណបក្សប្រជាធិបតេយ្យសេរីនិយមព្រះពុទ្ធសាសនា ។ ឯគណបក្សកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យរបស់ខ្មែរក្រហម មិនបានចូលរួមបោះឆ្នោតឡើយ ។ លទ្ធផលដែលគណបក្សហ៊ុនស៊ីនប៉ូចបានឈ្នះឆ្នោតនោះ ជាការឆ្លុះបញ្ចាំងយ៉ាងច្បាស់ថា ពលរដ្ឋខ្មែរស្រឡាញ់របបសេរី ហើយស្អប់ខ្ពើមរបបកុម្មុយនិស្ត ទោះបីរបបកុម្មុយនិស្តបែបចិនរបស់ប៉ុល-ពតក្តី របៀបយួនកុម្មុយនិស្តក្តី ។ ប៉ុន្តែពលរដ្ឋខ្មែរបានខកចិត្ត ដោយគណបក្សហ៊ុនស៊ីនប៉ូចបានហែរវើជាមួយគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាដែល ដូច្នោះពលរដ្ឋខ្មែរអស់ផ្លូវជីវិត អាណត្តិក្រោយខ្មែរភាគច្រើននាំគ្នាបោះឆ្នោតឲ្យគណបក្សប្រជាជនវិញទៅ ព្រោះមើលឃើញថា គណបក្សនេះពិសើមជាគណបក្សកុម្មុយនិស្តរបស់យួនហាណូយ តែឥឡូវបានកែប្រែបន្តិចម្តងៗចេញពីកុម្មុយនិស្ត ។ ប៉ុន្តែអ្នកនយោបាយខ្មែរនៅតែព្រួយបារម្ភអំពីឥទ្ធិពលរបស់យួនហាណូយមកពីគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា ដោយគេមើលឃើញអំពីសន្តិសញ្ញាបំពេញបន្ថែម ខ្លាចក្រែងបាត់បង់ទឹកដី អន្តោប្រវេសន៍វៀតណាមចូលមកកម្ពុជាដោយខុសច្បាប់គ្មានដោះស្រាយទាល់តែសោះថែមទាំងជួលសំរួលត្រូវរស់នៅបានសុខស្រួលទៀតផង ។ ផ្ទុយទៅវិញ បងប្អូនខ្មែរកម្ពុជាក្រោមដែលមករស់នៅប្រទេសកម្ពុជា មិនត្រឹមតែមិនជួយសម្រួលទេ ថែមទាំងបង្កើតរឿងហេតុ ដូចករណីលោកទឹម-សាខនជាដើម ។ ភស្តុតាងមួយទៀត ត្រង់គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជានៅតែរពកថ្ងៃ៧មករា១៩៧៩ ដែលវៀតណាមចូលដេញរបបខ្មែរក្រហមចេញពីអំណាច ថាជាថ្ងៃត្រូវកំណើតខ្មែរបើកុំតែមានថ្ងៃនេះ កុំអីគ្មានយើងសព្វថ្ងៃនេះទេ ហើយថែមទាំងបានចាត់ទុកជាថ្ងៃបុណ្យជាតិទៀតផង ។ យើងយល់ថា បើគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាធ្វើយ៉ាងណាឲ្យចេញផុតពីអំណាចវៀតណាម ពលរដ្ឋខ្មែរនឹងបោះឆ្នោតឲ្យគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាកាន់តែច្រើនឡើងថែមទៀត ។ មានប្រទេសខ្លះ គេសុខចិត្តដកខ្លួនគេចេញឲ្យអ្នកដទៃធ្វើការវិញ ដើម្បីចេញឲ្យផុតពីឥទ្ធិពលរបស់ប្រទេសមកលើប្រទេសរបស់ខ្លួន ។

តាមការទាញយកព្រឹត្តិការណ៍ខ្មែរមកបញ្ជាក់ប៉ុណ្ណោះបញ្ជាក់ថា ថ្ងៃ២៣តុលាជាថ្ងៃដែលខ្មែរគ្រប់ភាគីដម្លោះខ្មែរ បានព្រមព្រៀងជានានឹងគ្នា បន្ទាប់ពីមា

នរិវាទនឹងគ្នាជាងពីរទសវត្សរ៍មក ។ ជាពិសេសការព្រមព្រៀងគ្នានេះ មានការ
ធានានិងការឧបត្ថម្ភពីអង្គការសហប្រជាជាតិផង ។ ដូច្នេះគួរយកថ្ងៃ២៣តុលា
នេះជាថ្ងៃបុណ្យជាតិ ត្រូវធ្វើបុណ្យរំលឹករាល់ឆ្នាំ ព្រោះមិនមែនត្រឹមតែជាថ្ងៃដែល
ខ្មែរនិងខ្មែររួបរួមគ្នាដាក់អាវុធ ហើយសុខចិត្តដោះស្រាយបញ្ហាប្រទេសរបស់
ខ្លួនដោយសន្តិវិធីប៉ុណ្ណោះទេ ថែមទាំងតម្រូវឲ្យកងទ័ពបរទេសដកចេញពី
ប្រទេសកម្ពុជាឲ្យខ្មែរបានឯករាជ្យ ដោះស្រាយបញ្ហាខ្លួនដោយខ្លួនឯងទៀត
ផង ។ ចំណែកថ្ងៃ៧មករា១៩៧៩វិញ ជាថ្ងៃដែលខ្មែរនៅបែកបាក់គ្នា ដោយ
ចោទគ្នាទៅវិញទៅមក ដោយក្រុមមួយថា វៀតណាមចូលមកជួយដោះស្រាយ
ពលរដ្ឋខ្មែរ ឲ្យចេញផុតពីរបបខ្មែរក្រហម មួយក្រុមទៀតរួមទាំងអង្គការសហ
ប្រជាជាតិផងថា វៀតណាមចូលមកឈ្លានពានប្រទេសកម្ពុជា ។ ការយកថ្ងៃ៧
មករា១៩៧៩ ជាបុណ្យជាតិ គ្រាន់តែយកចិត្តបរទេសមួយប៉ុណ្ណោះ ហើយប្រ-
ឆាំងនឹងខ្មែរគ្នាឯង ។ តាមផ្លូវនយោបាយ ទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ គេត្រូវតែ
យករូបមន្តបង្រួបបង្រួមជាតិ ជាជាងយកឈ្នះចាញ់គ្នានិងយកចិត្តបរទេសឲ្យ
ខ្មែរនិងខ្មែរបែកបាក់គ្នា ។ ជីវិតមនុស្សកើតមកត្រូវស្លាប់ទៅវិញតាមច្បាប់ធម្ម
ជាតិ ខ្មែររៀបចំក្រុងគ្រួសត្រាយផ្លូវឲ្យល្អ ជាមាគារសំរានមានជីវិតនៃប្រទេស
ជាមាតុភូមិរបស់ខ្លួន ជាកំរូដ៏ល្អសំរាប់កូនចៅជំនាន់ក្រោយទៀតអនុវត្តតាម ។
ពេលនេះ សូមសំណូមពរតែមួយ គឺឈប់សម្លាប់គ្នា ព្រោះឥឡូវនេះខ្មែរពូ
ល្មោះល្បីថា ខ្មែរពូកែសម្លាប់គ្នា សូម្បីអ្នកសារពត៌មានក៏ត្រូវគេលួចសម្លាប់
ដែរ ។^{១០៣}

